

פרוטוקול מס' 91

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', י"ח באייר תשל"ה - 29.4.75, שעה 08.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
י. חמיר - יו"ר
נ. אליעד
ח. אבו-רביע
א. אבו-חצירא
י. בארי
א. גיבלבר
א. ורדיגר
ה. טובי
נ. מואב
נ. צ. קשת
ד. קורן

מזמנים:

פ. אילון - יו"ר מרכז השלטון המקומי
ז. מלירן - מזכיר
ש. רותם - סמנכ"ל משרד הפנים
טר. שפט - משרד הפנים
טר. קראפט -

י. ברזני - מזכיר הוועדה:

א. אדלר - ר ש מ ה :

חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש
הרשות וסגניו וכהונתם) (המשד).

סדר-היום:

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. תמיר:

על סדר-יומה של הוועדה למעלה מ-20 סעיפים. בהתאם להחלטה שקיבלנו - נקדיש ישיבה אחת של הוועדה בכל שבועיים לדיון בחוק בחירת ראשי ערים. ביתר הישיבות נדון בסעיפים האחרים שעל סדר-היום.

סיימנו לדון בשבעת הסעיפים הראשונים של הצעת החוק, כשבסעיפים 4 (ב) ו-6 טרם הכרענו.

אני מקווה שגם בסעיפים האחרים תהיה לנו עוד אפשרות להגיש הצעות.

ג. אליעד:

אני מציע שכל ח"כ שיש לו הצעה נוספת בסעיפים שכבר גמרנו לדון בהם - יגיש אותה בכתב, והוועדה תדון בה ותחליט אם לאשרה או להגישה כהסתייגות, ומה שקיבלנו - קיבלנו.

ד. סורן:

אני מקבל את ההצעה. לפני שנדפיס את החוק סופית לקראת הנחתו על שולחן הכנסת נדון בהצעות השונות שיוגשו עד אז, ונחליט מה מהן לקבל ומה להגיש כהסתייגות. אני גם מבקש מן היועצים המשפטיים שיגישו לנו בכתב סיכום ההחלטות שנתקבלו בחוק זה עד עכשיו.

היו"ר י. תמיר:

סעיף 8

מה אמר סעיף 38 (א) (1) לחוק הבחירות הנזכר בסעיף 8 (א)?

ג.צ. קשת:

מה פירוש המלים "לא אושרה סופית הצעת המועמד"? ולמה ההצעה שחמישית מסכום העירבון תחולט במקרה שלא תאושר סופית הצעת מועמד?

אני מניח שהסכומים הנזכרים בסעיף 38 (א) לחוק הבחירות לרשויות המקומיות יעודכנו ויתוקצו בהתאם למצב של היום?

א. גיבלבר:

מה דינה של רשימה שיש לה חבר במועצה היוצאת והיא מגישה מועמד להעיר? האם היא חייבת בערבון?

ת. טובי:

היא חייבת בערבון?

כן.

מר רותם:

זה לא ברור מן הנוסח שלפנינו, שמדובר רק על רשימה חדשה הניגשת לבחירות.

ת. טובי:

מר רותם טועה. סיעות קיימות אינן צריכות להפקיד ערבון. מדובר כאן בפירוש על "קבוצות בוחרים" ולא על "סיעות".

מר שפט:

סעיף 38 (א) (1) של חוק הרשויות המקומיות אומר: "עם הגשת רשימת מועמדים ע"י קבוצת בוחרים... יתן ב"כ הרשימה... בידי פקיד הבחירות ערבון... בסכום לפי הטבלה שלהלן, בהתאם למספר התושבים שהיו רשומים ביום הקובע כחושבי הרשות המקומית. תעובה מהשר המעידה על מספר זה חשמש ראיה חותכת...". לאחר מכן באה הטבלה,

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
29.4.75

מר שפט:

הטבלה אומרת שבישובים עד 5,000 בוחרים הערבון הוא 500 ל"י;
מ-5,000 עד 25 אלף בוחרים - אלף לירות; מ-25 אלף עד 100 אלף -
3,000 לירות, ובמקומות של 100 אלף ויותר - 4,000 ל"י. את הסעיף
הזה, בשינויים הנדרשים, העברנו לסעיף 8 של החוק המוצע, האומר:
עם הגשת הצעת מועמדים מאת קבוצת בוחרים, לפי סעיפים 5 ו-6,
תפקיד כל קבוצת בוחרים אמונה 250 איש את הערבון. כן ושאיית להציע
מועמד סיעה אחת או יותר של המועצה היוצאת.

סעיף 6 עוסק בפפירת מועמד והחלפת מועמד
שנפטר בתקופת-הביניים. הערבון איננו חל על סיעות המגישות מועמדים,
בין אם אלו סיעות של הכנסת או של המועצה היוצאת. אם תמצאו שהסקומים
הנקובים בסעיף 38(א) של חוק הבחירות לרשויות המקומיות אינם מתאימים
למציאות - אתם ושאיים כמובן לשנות אותם.

אם כך - למה סעיף 8(ב) המבטל את הצורך
בהפקדת ערבון ע"י מי שהוא ראש עיר

ב.צ. קשת:

והוא מועמד לבחירות?

על כך היו דיונים בוועדת החוקה בארבע
ישיבות, וזה מה שהוחלט.

מר שפט:

ראש עיר יכול להיות מועמד לבחירות
הבאות ללא סיעה אלא לבדו.

פ. אילון:

אבל אם סעיף (א) אומר שכל סיעה במועצה
היוצאת פטורה מערבון - לשם מה סעיף (ב)?

ב.צ. קשת:

כי ראש העיר יכול שלא להיות קשור בסיעה
כלשהי. למשל: אם רב עם סיעתו והסיעה

מר שפט:

איננה מציעה אותו לבחירה הבאה.

אבל לכך אין קשר עם סעיף (א) המדבר
על ערבון בלבד. צריך אפוא לכתוב בסעיף
נפרד: ראש הרשות המקומית יכול להציג את מועמדותו גם ללא קשר עם
סיעה, אבל ללא קשר עם ענין הערבון.

ב.צ. קשת:

סעיף (ב) אומר שהיתרון של מי שהוא ראש
העיר כיום הוא בכך שהוא יכול להציג את

מר שפט:

מועמדותו ללא כסף, גם אם איננו נתמך ע"י סיעה.

לפי החוק הזה קבוצה של 250 בוחרים
המציגה מועמד לראשות העיר תשלם פעמיים:
פעם אחת בעת הצגת הרשימה, ופעם אחת בעד המועמד לראשות העיר, שהוא
מאותה רשימה. נוסף לכך יש גם התסבוכת שהזכיר ח"כ קשת.

ז. מליון:

נדמה לי שטעה ח"כ קשת. ייתכן מצב שראש
עיר מחליט שאיננו רוצה לרוץ לבחירות

פ. אילון:

בשם מפלגתו, ומפלגתו מצידה מציעה מועמד אחר. אבל אותו ראש עיר רוצה
לרוץ בעצמו. הוא אוסף אפוא 750 חתימות, ומתייצב בראש רשימה עצמאית.
אם הוא ראש עיר בעת הגשת הרשימות - הסעיף הזה אומר שאיננו צריך
להפקיד ערבון, גם אם איננה מופיע בתוך אחת הרשימות הקיימות במועצה,
הפטורות ממילא. בתור ראש רשימה למועצה הוא צריך כמובן לשלם.

ב.צ. קשת:

אם כך - אני מבקש לשנות את הנוסח. כי מסעיף (ב) כפי שכתוב הענין לא ברור. לא ברור שמדובר בראש עיר ההולך בדשימה אחרת, שאז הוא חייב במספר חותמים אבל משוחרר מן הערבוּן.

הי"ר י. תמיר:

נבקש אפוא מן היועצים המשפטיים שינסחו את סעיף 8 (ב) ברור יותר.

מר שפט:

לשאלה מה פירוש "לא אושרה סופית" - מדובר כאן במספר שלבים. ראשית, אדם מגיש את מועמדותו. ייתכנו סיבות שונות שבגללן פקיד הבחירות איננו מאשר את המועמדות, למשל: אם המועמד עבר עבירה שיש עמה קלון, או שאיננו קשור בפנקס הבוחרים וכו'. במקרה כזה לא יפסיד המועמד את כל הערבוּן שהפקיד, אבל כיוון שכבר גרם תסבוכת למערכת הבחירות - יהיה חילוט של חמישית הסכום.

א. גיבלבר:

אני מציע לשנות את סכומי הערבוּן המופיעים בסעיף 38 (א) בחוק הבחירות לרשויות המקומיות, ולעדכן אותם כדי שיתאימו למציאות של היום.

ח. טובי:

אני מציע שלא לקבל את הדרישה שמי שהוא ראש הרשות היוצאת ורוצה להיות מועמד לראש הרשות הבאה - יהיה חייב לאסוף מספר חתימות. אתם משחררים אותו מן הערבוּן, אבל נדמה לי שחשוב יותר לשחרר אותו מן הצורך לאסוף חתימות. לא ייתכן לפסול את הרקע הציבורי של אדם שניהן כראש עיר משום שאיננו מתייצב עוד בראש רשימתו הקודמת.

שנית, ההצעה לדרוש מדשימה המתייצבת לבחירות לשלם פעמיים - עבור הרשימה כסיעה במועצה ועבור ראש העיר - נראית לי כסחיטת כסף בלבד, ולא כביטוי של דאגה להוצאות הבחירות. הרי בסופו של דבר אלו אותן בחירות, ולמה לשלם פעמיים? אני מציע רשימה המגישה מועמדים, כולל מועמד לראש העיר, תשלם פעם אחת.

הי"ר י. תמיר:

אני מציע שבענין זה נכריע מיד. אני חושב שיש הגיון בהצעת ח"כ טובי שמי שהיה ראש עיר יקבל הנחה גם בענין הערבוּן וגם בענין איסוף החתימות. לעומת זה אני מתנגד להצעתו השניה של ח"כ טובי. אינני סבור שצריך לעודד כל מי שרוצה להתייצב לבחירות לראשות העיר. העידוד צריך להיות מוגבל ליכולתם של המועמדים להתמודד עם הבעיות. אינני מציע ליצוא מצב שכל מי שרוב עם סיעתו ועם חבריו - יגיש את מועמדתו בדשימה עצמאית לראשות העיר. משום כך - אני תומך בהצעתו של ח"כ גיבלבר לשנות את הסבלה ולהתאימה למצב היום. הייתי גם מציע להגדיל את מספר החותמים הנדרש להגשת מועמדות לראש העיר. בלאו הכי יהיה מספר המועמדים רב מדי, ובפרט שראשות העיר איננה רק תפקיד ציבורי אלא גם משרה ששכרה בציודה.

ב.צ. קשת:

ראש רשות מקומית שרוב עם סיעתו - ברוב המקרים הריב נובע למעשה מכך שהסיעה כבלה את ידיו ע"י החברים שהיא מצרפת אליו בניגוד לרצונו, ויוצא שראש העיר מבזבז זמן רב מדי בנישוב מדיבות פנימיות, לאו דווקא במדיבות קואליציוניות, עד שלפעמים הוא מתמרד ואומר למפלגתו: אתם תלכו עם המועמד שלכם, ואני אלך עם הרשימה שלי. זהו הצד החיובי שבדבר.

הצד השלילי הוא שיתכנו ראשי עיר שינצלו את הדבר הזה במקום שלא צריך לנצלו. וכאן אני אומר: אם אתה ראש עיר טוב - תוכיח זאת ע"כ שתצליח לאסוף את מספר החתימות הדרוש; אם אתה ראש עיר טוב - לא יהיה לך קושי בזה. אם אינך מסוגל לאסוף את מספר החתימות הנדרש - סימן שאינך ראש עיר טוב. מכאן שאינני מקבל את הצעתו של ח"כ טובי בענין זה.

ב.צ. קשת:

מה שנוגע לגישה היסודית - אני רואה
לנגד עיני מצב שבסופו של דבר כ-80% של הרשויות המקומיות יתמודדו
למעשה שלושה מועמדים: אחד של המערך, אחד של הליכוד, וכוכב אחד
המופיע בשמי אותה עיר. כך אני רואה את התמונה. לכן לא צריך להקל
על כל מי שירצה פתאום להתפרסם - לעשות זאת ע"כ שתמונתו יופיעו
על כל קירות הבתים.

מה שנוגע לסעיף 8(ג) - אינני מציע
לקנוס אדם שהגיש את מועמדותו בתום-לב ואח"כ נתגלה אצלו פגם כלשהו
הפוסל אותו. ולא תמיד הפגם הוא עבירה שיש עמה קלון. הרי מדובר
בשלב התחלתי של מערכת הבחירות.

א. גיבלבר:
החוקה צריכה לאפשר לכוחות חושים הרוצים
לתרום לחיים הציבוריים - להתייצב
להתמודד בבחירות. יחד עם זה, איננו צריכים להגיע לאבסורד. משום כך
אני מציע שסכום הערבון יהיה סביר ולא מגוחך, ואילו התקרה כפי
שקיימת היום - 4,000 לירות בעיר בת יותר מ-100 אלף בוחרים - היא
מגוחכת. אני הייתי מציע לומר שבעיר בת 100 אלף ומעלה יהיה סכום
הערבון מקביל לסכום הערבון שמפקידה רשימה לכנסת (15 אלף ל"י),
והסכום ילך וירד בהתאם לגודל המקומות, עד ל-2,000 לירות במקום
הקטן ביותר.

מה שנוגע למתן זכויות מיוחדות למי שניהן
עד כה כראש העיר - ייתכן ראש עיר שלדעת כולם לא הצליח, ומפלגתו
אינה רוצה בו עוד, אבל הוא מתעקש ורוצה להתייצב לבחירות. למה לתת
לו זכויות מיוחדות? גם אם נתעלם מן השאלה העקרונית מהי זכותו של
יחיד לקבוע מה שב ומה רע, מבלי להתייעץ בחבריו - די בכך שראש עיר
כזה שהוכח כבלתי מתאים ישוחרר מחובת הפקדת הערבון; אינני סבור
שצריך לשחרר אותו גם מן הצורך לאסוף חתימות.

ח. טובי: במקרה כזה למה לשחרר אותו גם מן הערבון?

ב.צ. קשת: באמת אפשר לבטל גם את הפטור הזה.

א. גיבלבר:
כזה
הסיכויים של ראש עיר/שרוצה להשתחרר מן
הסיעה ושל ראש עיר שהסיעה רוצה להשתחרר
ממנו הם שקולים, ואני כשלעצמי לא הייתי משחרר אותו מן הצורך
בהפקדת הערבון. אבל מכיוון שההצעה הוצעה - לא התנגדתי.

א. ורדיגר:
אני אישית נגד החוק הזה כולו, אבל אני
מבין שאני במיעוט. אך גם אליבא דאלה
שהציעו אותו, הכוונה היתה פחות חמירה מפלגתית באיש מסויים, ויותר
העקרון של האיש הנכון במקום הנכון; להבטיח שאדם מוכשר וטוב, גם
כשהוא ממפלגה קטנה, יוכל להיבחר אם יש לו חמיכה בציבור. ואם כך -
הגישה לדעתי צריכה להיות אחרת: הגדלת מספר החתימות הנדרש, וביטול
הצורך בערבון בכלל. כי גם 10 אלפים לירות אינן סכום גדול למי
שרוצה בכל מחיר לנסות להיבחר. אבל הגשת חתימות של אזרחים ישרים -
זוהי בעיה קשה יותר. משום כך אני מציע כאמור ביטול הצורך בערבון,
והגדלה ניכרת (כמובן, בהתחשב בגודל הישוב) של מספר החתימות הנדרש.
רק אז נגשים את העקרון של האיש הנכון במקום הנכון.

י. בארץ: אני תומך בסיפא של דבריו של ח"כ ורדיגר,
באשר להגדלת מספר החתימות הנדרש (ואף

הגשתי הסתייגות בנדון).

לדבריו של ח"כ קשת: ניתן לפסול הצעת
מועמד מכל מיני טעמים, כולל טעמים טכניים. ונדמה לי שאין זה צודק
לומר שאם נפסל מועמד - תחולט חמישית מסכום הערבון, שהוא סכום גבוה
בלאו הכי (ואני מציע עוד להגדילו). אני מציע אפוא לפרט בסעיף (ג):
נפסל מועמד מסיבות אלו-ואלו...

א. אבוחצ'רא:

אני תומך בהצעה שראש עיר הרוצה להציג את מועמדותו שלא במסגרת מפלגתו הקודמת יהיה פטור גם מערבון וגם מהגשת חתימות. לראש רשות צריכה להיות זכות כלשהי גם אם איננו מייצג מפלגה אלא הולך על אחריותו האישית.

שנית, לא הייתי רוצה שהמפלגות הגדולות ינסו לתפור את סעיפי החוק לפי צרכי המפלגה הגדולה והעשירה. ראש רשות שהיה מועמד של מפלגה גדולה ארבע או שמונה שנים והסתכסך עם מפלגתו - לא יתכן לגבות ממנו עתה את התשלום עבור כל השנים שעברו. ראש עיר שהוא מועמד לבחירות הבאות צריך לקבל את מלוא הזכויות כראש עיר.

א. גיבלבר:

למה? אולי ניתן אותה זכות גם לראש-הממשלה?

מר שפט:

הבעיה למעשה נוגעת לתקופה קצרה למדי במערכת הבחירות, בין היום ה-60 ליום מסוכסך עם מפלגתו - עד היום הזה הוא יכול להכריז על עצמו כסיעה נפרדת (משום שהיום ה-60 הוא היום הקובע לגבי מצב הסיעות במועצה היוצאת), ואז ממילא מובטחות לו זכויותיו כסיעה, גם אם הוא סיעת-יחיד במועצה היוצאת, וכל הסעיף הזה איננו חל עליו. אין כל הגבלה על הכרזת סיעה במועצה. ביום ה-60 שלפני הבחירות בוחרים ועדת בחירות. ביום ה-33 חייבים להגיש את רשימת המועמדים - וזוהי אפוא התקופה בה יכולות הבעיות הנזכרות להתעורר, שראש הרשות עלול להתנגש אז עם סיעתו ולהימצא במצב מבוור.

שנית, כשהחוק הזה נכתב לראשונה הייתה מגמה לסטות ככל האפשר פחות מחוק הבחירות לרשות המקומית. אני מבין שבנטייה זו מסתמנות עכשיו חריגות, כמו לגבי מספר החתימות הנדרש, ואולי גם לגבי השאלה של חילוט חלקי של הערבון. עד היום יש חילוט חלקי כזה של חמישים מסכום הערבון גם בבחירות לרשויות המקומיות ובבחירות לכנסת. ולפני שאתם משנים כאן - הייתי מבקש שתזכרו את הבעיה המעשית של הדרכת ועדות הבחירות, שע"כ יהיו לה הוראות שונות לגבי הבחירות לרשות המקומית והוראות שונות לגבי הבחירות לראש הרשות המקומית, וזה באותה מערכת בחירות. הדבר עלול לגרום לקשיים מעשיים בהפעלת הוועדות.

פ. אילון:

אני מציע למחוק את סעיפים 8(ב) ו-8(ג).

ב.צ. קשת:

אני מסכים.

מר רוטם:

ההסבר של מר שפט מקל עליכם למחוק את סעיף 8(ב). כי אינני חושב שצריך לתת יתרון לראש עיר שהסתכסך עם מפלגתו ע"כ שיוכל להופיע לבדו בבחירות, ולשחרר אותו מן הערבון. כי דמוקרטיה בלי מפלגות בסופו של דבר איננה דמוקרטיה אלא שלטון-יחיד. עובדה שיש לא מעט טרדנים, וצריך להגן קצת גם על אותו מנגנון שהוא עמוס ביותר בתקופת הבחירות. ואשר למקרים של תום-לב - יש פרק-זמן המקנה לאדם זכות לתקן דבריו. ורק אם לא תיקן ומועמדותו לא אושרה סופית - רק אז תחולט חמישית מן העזבונו. את הנוסח המדויק של סעיף (ג) אפשר אפוא להשאיר ליועצים המשפטיים, אבל לא הייתי מציע למחוק אותו.

מר טראפט:

יש הבדל בין בחירת ראש הרשות ע"י המועצה ובין בחירתו ע"י הציבור. ומשום שאדם נבחר ע"י קואליציה פנימית - עדיין אין זה מצויק לתת לו זכויות מיוחדות. משום כך אני סבור שאפשר באמת לבטל את ההצעה למחוק את סעיף (ב).

היו"ר י. תמיר:

אני חסיד מובהק של טשטר מפלגתי כפתרון היחידי למצבנו, מבחינת החרות האישית וכו'. אני אינני מודאג כלל ועיקר מן הסכנה שבחוק הזה למשטר המפלגות. אני חושב שהוא יחזק את המפלגות שהיום מצבן מעורער למדי בקרב הציבור, גם במישור הארצי וגם במישור המקומי. והראיה: במדינות המערב כמעט ואין מקרה של אדם המציג עצמו כמועמד אישי והנבחר שלא על רקע התמיכה המפלגתית, אפילו כשיש בחירות איזוריות אישיות. זוהי תמצית החיים הדימוקרטיים. כך שהחשש שע"י החוק הזה נחליש את הזיקה המפלגתית ונגביר את שלטון-היחיד אין לו יסוד. אם כי ייתכנו כמובן יוצאים-מן-הכלל, אבל אלה רק מוכיחים על הכלל. גם העובדה שב-1973 נבחרו אצלנו חשעה ראשי עיר באורח עישי איננה אומרת אחרת, משום שגם הם חלק מן המערך המפלגתי הארצי. אני רק רוצה שר"ן החקיקה יהיה שווה בכל מקרה - ובענין זה צדק ח"כ טובי. משום כך גם אני מציע למחוק את סעיף 8 (ב).

ב. מואב:

בענין זה דעתי שונה.

היו"ר י. תמיר:

את סעיף (ג) גם אני, כמו מר רותם, סבור שכדאי להשאיר.

ב. מואב:

אני מסכים עם דברי היו"ר לגבי מפלגה דמוקרטית שיש בה בחירות וכו'. אבל אצלנו ירידת התודעת של המפלגות נובעת מכך שאיננו רואים עוד את המפלגה עצמה כמפלגה דמוקרטית, אלא רואים את מנגנון המפלגה שהוא השולט, והוא שואב היום את כוחו בעיקרו מן העובדה שיש לו מימון, אם באמצעות החוק או באמצעים אחרים - כלכליים (מגרשים, מפעלים וכו'). החוק הזה נועד לשחרר לפחות במקצת את התלות המוחלטת של נבחרים ציבור ברשויות המקומיות מן האפרט המפלגתי הזה. גם אני אינני מצד מפלגות, אם המפלגות הן מפלגות דמוקרטיות שיש לציבור אפשרות להשפיע בהן. וסעיף (ב) נועד לאפשר במצב הקיים של המפלגות שלנו, לראש רשות שאין לו תמיכת האפרט המפלגתי (כלומר, אין לו הכסף שמאחורי האפרט) להתייצב גם הוא לבחירות. מן הטעם הזה אני מציע לשמור על סעיף (ב) במציאות שלנו. במציאות של מפלגה דמוקרטית אמיתית ברור שנימוק כזה לא היה קיים.

היו"ר י. תמיר:

ח"כ מואב מתפרץ לדלת פתוחה. במרבית המדינות שהן סופר-דמוקרטיות במערב-אירופה יש מימון מפלגתי גדול והרלך מטעם המדינה. כי בכירה שבין מימון מפלגות ע"י המדינה ומימון מפלגות ע"י שוחד, מוטוה או גלוי - מוטב ע"י המדינה. עד כדי כך שגם הקונגרס האמריקאי מחוקק חוק דומה, כדי למנוע כל מה שנתגלה שם בשנים האחרונות. הנימוק הזה איננו עומד היום אפוא במבחן.

שנית, ח"כ מואב חושב שע"י זריקת הסימטאות של "מנגנון שולט" הוא משרת את הדמוקרטיה. אני מכיר שתי מפלגות שיש לי קשר אתן: מפלגתי, המפלגה הליברלית, ותנועת החרות. במרכז המפלגה הליברלית יש היום 19 פקידים, כולל הסלפונאים והשליח. בתנועת החרות נדמה לי שיש 30 פקידים, כולל מחלקת ההתיישבות. עברו הימים של המנגנון של שרגא נצר, ואין זה נכון היום להדביר למפלגות ח"י של קבוצות מנגנוניות ביורוקרטיות.

החקיקה שלנו חייבת להיות מאוזנת, והאיזון הזה הוא שיקבע את גורל החוק הזה. כמובן, המציאות אף היא תשנה את שלה.

א. גיבלבר:

ח"כ מואב איננו שופט את המפלגות, וגם לא ועדת הפנים. גישתו של ח"כ מואב לדמוקרטיה היא פרימיטיבית מאוד. כי במפלגה שיש בה 1300 חברים המצב פשוט מאוד, ואפילו שם כבר נתעוררה השאלה אם המנגנון צריך להיבחר או להתמנות. על אחת כמה וכמה במפלגה שיש בה עשרות-אלפי חברים שבה עומדת השאלה איך כל אחד בא לידי ביטוי בכל הכרעה והכקעה. מכל מקום, לא כאן המקום והזמן לערוך סימפוזיון על המפלגות, מי מהן דמוקרטית ומי לא.

ב.צ. קשת:
 גם אני סבור שלח"כ מואב חסד נסיון, וכמי שיש לו נסיון רב בשטח המוניציפלי אני רוצה להגיד לך: בבחירות האחרונות נתקבלו 95% מן ההכרעות בליכוד במקומות, ששם לא קורה כל מה שאמרת, ולא לפי רצון המרכזים. גבון שהבחירות לרשויות המקומיות מתבססות יותר ויותר על רצון הציבור ולא על רצון המפלגות. מעתה תצטרך אפוא כל מפלגה לחשוב יותר על האיש הנכון במקום הנכון, ועל הרכב סיעתו טוב יותר במקומות. זה טוב גם למפלגות וגם לציבור.

ג. אליעד:
 מדברי מר שפט הבנתי שכוחו של סעיף (ב) לתקופה מוגבלת בלבד. כי אם ראש עיר איננו מסתדר עם סיעתו - עד ליום מסויים לפני הבחירות הוא חייב להחליט אם הוא הולך עם מפלגתו, ואם לאו - הוא יכול להקים לעצמו סיעה במועצה, גם סיעת-יחיד, ואז הוא נהנה מכל הזכויות של סיעה לקראת הבחירות. האם נכון הבנתי?

מר שפט: נכון.

ג. אליעד:
 אם כך - על החוק הזה עפלו אנשים נבוצים בוועדת החוקה במשך שש שנים. למה בכל זאת חשבו לנכון לכלול את סעיף (ב)?

מר שפט:
 קבלת הסעיף הזה הייתה כרוכה בקבלת העקרון שראש הרשות חייב ללכת בראש סיעה - עקרון שבחוק שלפנינו עדיין נשאר פתוח; עדיין לא הכרענו כאן בשאלה אם ראש העיר חייב לעמוד בראש רשימת מועמדים או לא. כשהוחלט אז שראש הרשות חייב לעמוד בראש רשימה כתנאי למועמדותו - נקבע כפשרה שתיתן לראש עיר המכהן כיום זכות-יתר כלשהי, בכך שלא יצטרך להפקיד ערבונו. הסעיף הזה נתקבל אפוא במצב-דוח של פשרה.

ג. אליעד:
 ואם יוחלט כאן אחרת לשאלה אם המועמד לראש העיר חייב לעמוד בראש רשימה?

ב.צ. קשת:
 ההבדל הוא שבוועדת החוקה ישבו משפטנים, ואילו כאן יושבים אנשים הבקיאים בענייני ציבור.

מר שפט:
 לשאלה של ח"כ בדבר אישור סופי של מועמדותם - מועמד שהגיש את מועמדותו, פקיד הבחירות בודק אותה, ואם הוא מוצא בה ליקויים - הוא מבקש לתקן. אם הליקויים לא תוקנו ויש ויכוח בין המועמד ובין פקיד הבחירות - עדיין יש זכות ערעור בפני ביהמ"ש המחוזי, ורק אחרי הכרעתו של זה מתברר אם הרשימה אושרה סופית או לאו. אין כאן אפוא החלפה קפריזית של מישהו. במצב כזה לא הייתי מציע לשנות מן העקרון.

הינ'ר י. חמיר:
 בסעיף 8(א) יש הצעה של ח"כ גיבלבר לשנות את טבלת הסכומים של הערבונו, כפי שמופיעה בסעיף 38(א)(1) של חוק הבחירות לרשויות המקומיות.

א. גיבלבר:
 אני מציע להחזיל בתקרה של 15 אלף לירות לרשויות מקומיות של 100 אלף בוחרים ויותר (מקביל לסכום הערבונו שמגישה רשימה לכנסת), ולרדת בהתאם לגודל הישוב עד ל-7,000 לירות בישובים הקטנים ביותר.

ב.צ. קשת:
 אני מציע פשוט להכפיל את הסכומים המופיעים בסעיף 38(א)(1): אלף ל"י, 2,000 ל"י, 6,000 ל"י ו-8,000 ל"י, לפי גודל הישוב.

א. אנוחצירא:

אני חוזר לעקרון שהמפלגות הגדולות לא צריכות להשחיל את עצמן דרך הסעיפים-הקטנים של החוק הזה כדי להשתלט על המפלגות הקטנות, ואני מתנגד להעלות את סכומי הערבוך במידה ניכרת. לא כל מפלגה קטנה ולא כל קבוצה ממוצעת לגייס את הכספים הללו, ואני מתנגד לקביעת חסימה לגבי האפשרות להגיש מועמדות. כי אחרת יצא שרק מי שהוא עשיר, או רק המפלגות הגדולות, יכולים להצביע מועמד לראש העיר. גם הצעתו של ח"כ קשת יוצרת פעך גדול בין עיר של 25 אלף תושבים ובין עיר של 30 אלף. יחד עם זה, אני מסכים להגדיל במשהו את הסכום. ואם מציעים לגבי הרושח הקטנה ביותר הגדלה של 500 לירות - מ-500 לאלף - אני מציע להעלות באותו סכום גם בכל יתר הרשויות, והיינו להוסיף בכל מקרה 500 ל"י.

מר רותם:

אני מציע לכם שלא להסתבך. יש לנו עוד שנתיים עד לבחירות הבאות, ואיננו יודעים מה יהיה מצב הלירה אז, וקרוב לוודאי שלקראת הבחירות הבאות יוצע לשנות את הסכומים. מה גם שאתם יכולים לרשום לפניכם כבר עכשיו ש-6 חודשים לפני הבחירות אתם בעצמכם תחזרו לדון בגובה הסכומים, ואינני מציע לקבוע עכשיו סכומים אבסולוטיים. אני מוכן גם להביא לדיעת שר הפנים את המשאלה הזאת, לתקן את הענין לקראת הבחירות הבאות.

א. גיבלבר:

אולי אפשר לכתוב שהסכומים ייקבעו בחקנות של שר הפנים, באישור ועדת הפנים, חצי-שנה לפני הבחירות?

הינדל י. תמיר:

נכון שאם נתקן את הסכומים לפי הקריטריון של היום - זה לא יתפוש לקראת הבחירות הבאות. אני מקבל אפוא את הצעתו של ח"כ גיבלבר.

ח. טובי:

אני מציע להשאיר את הסכומים כפי שהם.

ג. אליעד:

החוק הזה הוא חוק קונסטטוטיוני טובהק, ולא ייתכן להשאיר סמכויות בידי השר ובידי החקנות. אנחנו חייבים להחליט עכשיו, ואם צריך לתקן - נתקן כאן.

י. בארי:

עקרונות אני תומך בהצעת ח"כ גיבלבר. יש לנו חוקים חשובים רבים שבהם אנחנו משאירים סמכות לשר להתקין חקנות.

ג. מואב:

לא בחוקי בחירות, חוק קונסטטוטיוני.

י. בארי:

אני מציע להשאיר את הסמכות אך ורק בידי ועדת הפנים, ולהחליט שוועדת הפנים חייבת זמן מסויים לפני הבחירות להחליט בענין, או שהשר יקבע את הסכומים באישור ועדת הפנים. זאת הצעתי.

ג. צ. קשת:

אני תומך בה.

ג. אליעד:

מתוך רוח הדברים שאני שומע אני מבין שאתם רוצים ליצור כאן דברים שכופים אותם על אחרים, ואני מצטער על הרוח הזאת.

א. גיבלבר:

לא ייתכן לטעון "חוק קונסטטוטיוני" על דבר שמשחזה מדי חודש, כמו סכומי כסף. ב-1965 נשקבע הסכום של 4,000 לירות ערכן היה שונה משל היום.

א. גיבלבר:

4,000 לירות ב-1965 מקבילות בערכן ל-16 אלף לירות של היום, ולא ייתכן לקבוע בחוק סכום קבוע ולקרוא לזה "חוק קונסטитуציוני".

הי"ר י. חמיר:

4,000 לירות של היום מקבילות בערכן הריאלי לאלף לירות של אז. האם את זה אחם מציעים להשאיר גם להבא? מה שמציעים ח"כ בארי וגיבלבר הוא שנתאים את הסכומים למציאות המשתנה. זאת אפשר לעשות בשלוש דרכים: (1) לחייב את הכנסת לחוקק בעניין זה חצי שנה לפני הבחירות; (2) שוועדת הפנים תאשר זאת; (3) ששר הפנים יתקין תקנות באישור ועדת הפנים. לאחר מכן יש הצעה של ח"כ אליעד, שונה לחלוטין.

ג. אליעד:

הצעתי היא שיחליט על גובה הסכום כאן, ועכשיו.

הי"ר י. חמיר:

גם לח"כ טובי יש הצעה: להשאיר את הסכום כמות שהוא.

ח. טובי:

אני מתפלא על תורי הכנסת הרוצים להעביר את החוק הזה והמסבכים את הוועדה בעניין שאיננו שייך כלל לנושא בחירת ראשי ערים. הרי החוק הזה צמוד לחוק הבחירות למועצת העיריה, ואת הסכומים הקבועים שם איננו יכולים לשנות עכשיו. לא ייתכן אפוא לקבוע סטטוס מיוחד לבחירות לראשי ערים, ולמה לנו להסתבך ביצירת אנדרלמוסיה בין סכום הערבון בבחירות לראש העיר ובין סכום הערבון בבחירות למועצת העיריה?

הי"ר י. חמיר:

ח"כ טובי סותר את עצמו כשהוא אומר שהתיקון הזה איננו שייך לבחירות הללו.

הוא שייך ושייך.

מכל מקום, אולי נוכל להתאחד סביב הצעה מוסכמת: שאנחנו פונים לשר הפנים בבקשה שזמן קצר לפני הבחירות הקרובות יגיש תיקון מס' 2 לחוק, שיהיה הולם את שפלת ההפקדות בהתאם לערך הכסף של אותו זמן?

ג. אליעד:

הצעה כזאת אני מוכן לקבל.

מר שפט:

אני מסכים גם להעביר לשר הפנים בקשה לשקול אם לעשות זאת בחקיקה ראשית או בתקנות.

הי"ר י. חמיר:

בישיבה הבאה נקבל אפוא תשובה מה חושב שר הפנים, ואז נוכל להחליט.

הוחלט: בסעיף (א) להחליט בישיבה הבאה, לאחר שתתקבל חוות דעתו של שר הפנים.

הי"ר י. חמיר:

בסעיף (ב) יש שתי הצעות: למחוק אותו, ולהשאירו כמות שהוא.

ח. טובי:

אני מציע להשאיר אותו, ולהוסיף שראש עיר המציג מועמדותו לבחירות יהיה פטור

גם מן הצורך באיסוף חתימות.

הי"ר י. תמיר: מי בעד ההצעה למחוק את סעיף 8(ב)? (4)
מי בעד ההצעה להשאירו כפי שהוא? (2)
מי בעד הצעת החוספת של ח"כ טובי? (1)

הוחלט: למחוק את סעיף 8(ב)

הסתייגות: ח. טובי

י. בארי: לסעיף (ג): בעת הגשת החתימות ייתכן למשל שמתברר ש-50% מן החותמים הם תושבי חוץ. המועמד קיבל אפוא זמן לתקן, אבל לא הצליח, ואז הרשימה נפסלה, אם כי הטעות הייתה בתום-לב. למה לחלוט במקרה כזה חטישית מסכום ההפקדה? מכל מקום, אני מציע שהות לשקול זאת.

הי"ר י. תמיר: אני מציע שנחליט עכשיו, וח"כ בארי ישמור לו זכות הסתייגות. מי בעד הסעיף? (6)

הוחלט: לקבל את סעיף 8(ג) כמוצע בהצעת החוק.

הסתייגות: ח. טובי

זכות הסתייגות: י. בארי

ח. טובי: בסעיף 8(ה) - האם זה ברור שאם מועמד אמנם קיבל 10% מן הקולות - מחזירים לו את סכום ההפקדה?

ברוראי.

מר רותם:

א. גיבלבר: בסעיף (א), לאחר ששקלתי טוב, אני חוזר ומציע שנקבל החלטה עכשיו, ונאמר שחצי-שנה לפני הבחירות יציע שר הפנים לתקן את הסכומים.

הי"ר י. תמיר: הצעתו של ח"כ גיבלבר כפי שניסח אותה בכתב נפתק שמסר לי אומרת: "... בסכום שייקבע ע"י ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת לא יאוחר מ-90 יום לפני הבחירות".

ב.צ. קשת: לאחר שסיכמנו שנציגי משרד הפנים יביאו לנו לישיבה הבאה את דעת שר הפנים בנדון - אני מציע להשאיר את החלטתנו זו בעינה ולדחות את ההכרעה בהצעתו של ח"כ גיבלבר לישיבה הבאה.

הי"ר י. תמיר: נחזור אפוא לסעיף 8(א) בתחילת הישיבה הבאה.

הוחלט: (1) לקבל סעיף 8(ד) כמוצע;

(2) לקבל סעיף 8(ה) כמוצע.

את סעיף 9 החלטנו בשעתו להשאיר פתוח,
עד לאחר הכרעה במרכזי המפלגות.

ה'ו'ר י. חמיר:

סעיף 10

מר שפט:
הרקע לסעיף זה הוא נסיון להסדיר מה
קורה כאשר בין יום הגשת רשימת המועמדים
(היום ה-33 לפני הבחירות) ובין יום הבחירות קורה משהו, אם זו
התפטרות מועמד או פטירה, שאז אנו עומדים בפני האפשרות התיאורטית
שאת הוגשו שני מועמדים, שהאחד מהם ריאלי מבחינת רצון הציבור והשני
סיכויי קלושים, וזה הראשון ירד מהפרק - נשאר השני המועמד היחיד.
בסעיף 6 קבענו הסדר למקרה שקורה משהו כזה עד ליום ה-10 לפני
הבחירות. במקרה כזה החלטנו על פרוצידורה מקוצרת שלפיה יכולה סיעה
או קבוצת בוחרים להגיש מועמד אחר.

ואם לא הגישה?

א. גיבלבר:

מר שפט:
אין זה משנה, כי ניתנה לו אפשרות כזאת.
הדבר שונה במועד קרוב יותר מ-10 ימים
לפני הבחירות, שנקבע כיום האחרון בו עוד אפשר להחליף מועמד ולהביא
זאת לידיעת הציבור. אם אחד המועמדים נפטר אחרי המועד הזה - מוצע
שהבחירות לא יתקיימו במועד (זה חל כאמור רק על מועמד שנפטר לא
מועמד שהתפטר). בסופו של דבר מדובר בסיכויים קלושים ביותר למצב כזה;
בכל שנות קיום המדינה קרה למעשה רק פעם אחת שמועמד כזה נפטר, וגם
זה אחרי הבחירות אבל לפני שפורסמו תוצאות הבחירות (קריציפי המנוח).
אבל אנחנו הרי רוצים לתת חשובה לבעיה שעלולה להתעורר גם אם סיכוייה
קלושים ביותר, ולכן אמרנו שבמקרה כזה לא יהיה הבחירות בקלפי, אלא
המועצה של הרשות המקומית היא שתבחר בראש העיר.

גם אם נפטר אחד מבין 10 מועמדים?

ג.צ. קשת:

כן. אין זה חל כאמור על התפטרות מועמד,
כי איננו רוצים לאפשר תרגילי-התפטרות

מר שפט:

בזמן כזה.

היתה גם הצעה אחרת: במקרה כזה לדחות את

הבחירות באותה רשות ל-6 חדשים. ועדת החוקה בשעתו הכריעה לטובת
האפשרות של קיום הבחירות בתוך המועצה.

במקום שיש בו 10 מועמדים ונפטר אחד מהם
(ואיננו יכולים לקבוע מי מועמד רציפי

ג.צ. קשת:

ומי לא) - למה להשאיר זאת למועצה? העקרון הוא שאם נפטר אחד מבין
10, רצון הציבור איננו יכול עוד לבוא על ביטויו כראוי. אבל אם
אחד מ-9 המועמדים הנוותרים קיבל למעלה מ-45% או 50% מקולות הבוחרים -
הרי ברור במקרה זה מהו רצון הציבור. לכל היותר אפשר לדבר על דחיית
הבחירות, אם כי אני מעריך במקרה כזה להשאיר את ההכרעה בידי הציבור
עצמו ביום המקורי שנועד לבחירות. בכל מקרה לא הייתי מציע להשאיר
זאת בידי מועצת העיריה.

סעיף 10 וסעיף 25 הם פונקציה טבעית של
ההכרעה שטרם קיבלנו בסעיף 9, והעדפת

י. בארי:

אחת הגירסאות על פני השניה. כי אם תתקבל בסעיף 9 הגירסה ג', האומרת
שאם לא קיבל אחד המועמדים לפחות 50% מהקולות הולכים לבחירות נוספות
ובשום מקרה לא המועצה היא הנוחרת - נוודאי שלא יכול סעיף 10 להתקבל
כפי שמוצע כאן, ואז צריך במקרה כזה לדחות גם כאן את הבחירות. משום
כך אני מציע לדחות את ההצבעה גם בסעיף 10, עד לאחר שנכריע בלין
הגירסאות בסעיף 9.

היו"ר י. תמיר:
 משום-מה במדינת ישראל רואים קיום בחירות
 כעונש. אני כשלעצמי אינני רואה זאת כך.
 בחירות הן תהליך חינוכי ציבורי ממדרגה ראשונה. באנגליה, אם נפטר
 חבר פרלמנט - האם הפרלמנט מתכנס ובוחר חבר חוש, או שנערכות בחירות
 חוזרות באיזור הנוגע בדבר? גם מבלי לדעת אפוא מה יוחלט בסעיף 9
 אני סבור שאנחנו חייבים לקבוע שאם מת מועמד תוך 10 ימים לפני
 הבחירות - דוחים את הבחירות באותו מקום לחודש-חדשיים. יחד עם זה,
 אינני יכול להתנגד לבקשת חבר לדחות את ההצבעה בסעיף זה לישיבה אחרת.

מר רותם:
 לאחר שעיינתי בפרוטוקולים של הדיונים
 שנערכו כאן בסעיף 6, אני מציע לכם חיקון
 אחר: הובעו כאן חששות שם עלול מועמד להתפטר במכרון כדי להכשיל
 רשימה וכו'. למה לא לכתוב שכל רשימה שמגישה מועמד - מגישה מיד
 גם ממלא-מקום?

ג.צ. קשת:
 לא. חברים יכולים להתאחד סביב הצעת
 המועמד הראשון. ע"י הדרישה להציג מועמד
 שני אתה רק מטבך את המפלגות.

ז. מלין:
 בסעיף 10 מדובר על שלוש סיטואציות
 שונות: (1) מה עושים כשלא היה בכלל
 שום מועמד; (2) אם היה רק מועמד אחד, והוא נפטר לפני הבחירות;
 (3) נפטר מועמד שהוא אחד מבין כמה מועמדים.

אני סבור שאיננו יכולים להתייחס לכל
 שלוש הסיטואציות באותה צורה. המצב הראשון והשני זהים מבחינת הדרך
 לפתרון, שאז אין פתרון אחר אלא שהמועצה תבחר.

ג.צ. קשת:
 במקרה השני אפשר בהחלט לדחות את
 הבחירות, כי מדובר במועמד אחד שנפטר
 אבל אין זאת אומרת שאין מועמד אחר.

ז. מלין:
 מכל מקום, במקרה הראשון, כשאין בכלל
 מועמד - בוודאי שהמועצה היא שצריכה
 להחליט.

היו"ר י. תמיר:
 ייתכן מצב שכולם חושבים שאדם מסויים
 עומד להגיש את מועמדותו, ויש לו הסיכויים
 הטובים ביותר להיבחר, ולכן אף מועמד אחר איננו מציג את עצמו, אבל
 ברגע האחרון מתברר שאותו מועמד לא התייצב כלל. במקרה כזה קרוב
 לוודאי שמועמדים אחרים היו רוצים להציג את מועמדותם.

ז. מלין:
 במקרה כזה מדובר למעשה על הסכם כללי
 לגבי מועמד מסויים כמועד יחיד. אבל
 ייתכנו גם מקרים שבהם באמת אין כל מועמד, ואז המועצה צריכה להחליט.

במקרה שהזכיר היו"ר, מועמד מוטכם
 שנפטר - אין טעם לערוך בחירות חודשיות, וגם כאן המועצה צריכה להחליט.

במקרה השלישי צריך לחזור על כל תהליך
 הבחירות, ולקבוע בחירות חוזרות.

לדעתי אין שום קשר בין סעיף 10 לסעיף
 25 המדבר על מצב שאחרי הבחירות.

היו"ר י. תמיר:
 מה קורה אם כל המפלגות במקום מסויים
 הסכימו ביניהן שלא להגיש שום מועמד?
 אם נקבע במקרה כזה שהמועצה תחליט - החטאנו בכך את כל מטרת החוק.

ג. אליעד:

ומה יקרה אם נדחה את הבחירות שוב ושוב,
ואתו מצב יחזור שוב ושוב, ולא יהיה אף

מועמד?

אם יש מועמד אחד, והוא התפטר - אני תומך
בדברי ח'כ קשת לדחות את הבחירות על מנת לאפשר הצגת מועמד אחד. על
אחת כמה וכמה אם נפטר מועמד אחד מבין כמה מועמדים. השאלה קשה יותר
במקום שאין בו מועמד כלל, שאז יכולה הקבוצה לחזור על עצמה עשר
פעמים. במקרה כזה, או במקרה שהזכיר היו"ר, אני מציע שנקבע אפשרות
של רחיה פעם אחת, ואם גם אז לא הוכרע - רק אז תחליט המועצה.

ג.צ. קשת:

אני מגיע למסקנה שבכל מקרה דרושה רחייט
הבחירות. כי הרי בסופו של דבר מצב כזה
איננו צפוי בעיר כמו ת"א, אלא במקומות קטנים יותר, אפילו במקום כמו
ראשון-לציון. ייתכן בהחלט כוכב-עולה מזהיר שכל המפלגות חושבות
שנגדו לא כדאי להן להצביע מועמד, אבל ברגע האחרון האיש מתחרט ומחליט
לנסוע לחו"ל. במקרה כזה אין להניח שבמקום כמו ראשון-לציון אין למפלגות
מועמדים מתאימים אחרים.

הדבר חסוד עוד יותר במקרה של מועמד
שנפטר. במקרה זה על אחת כמה וכמה צריך לאפשר הגשת רשימת מועמדים
חדשה. ועוד יותר במקרה שנפטר אחד מבין עשרה מועמדים, שאז בוודאי
לא צריך להעביש עיר שלמה.

כאן מתעוררת כמובן השאלה של ח'כ אליעד:
עד מתי אפשר לדחות את הבחירות? במועצה שאין בה מועמד שוב ושוב -
אני מציע לאפשר רחיה אחת בלבד של הבחירות.

מר טראפט:

יש מקרה קונקרטי של המועצה המקומית
במעיליה. פעמיים היו בה מערכות-בחירות,
ולא הוגשה אף רשימת מועמדים. על כן המועצה קיימת על הנייר, אבל
לא הופעלה. במקרה כזה סעיף 10 כפי שמוצא אין לו ערך אם תקבעו שאפשר
לדחות את הבחירות רק פעם אחת, משום שאין שם גם מועצה שתוכל להחליט.

א. גיבלבר:

אני בעד ההצעה כפי שמנוסחת בחוברת
הכחולה: שהמועצה היא שתחליט במקרים כאלה.
אינני רוצה לבטל את הנכס שיש לנו במועצת העיריה. אבל גם אני סבור
שמוטב לקבל החלטה בסעיף 10 לאחר שנחליט בסעיף 9 ובסעיף 25. ולדעתי
גם בסעיף 9 צריך לבחור בגרסה לפיה המועצה תבחר במקרה שאף מועמד
לא קיבל את מספר הקולות הדרוש. מאידך, אם יוחלט שם על סיבוב בחירות
נוסף - צריך גם בסעיף 10 להחליט על סיבוב-בחירות נוסף.

מר רותם:

רציתי להבהיר שעקרון חשוב צריך להיות
שהבחירות למועצת הרשות ולראש הרשות
בכל מקרה הן צמודות, גם כדי לא לבלבל את הברחף. לכן, אלה שהם בעד
סיבוב בחירות נוסף לראש העיר במקרים מסויימים חייבים להחליט על
סיבוב בחירות נוסף באותה עת גם למועצה.

היו"ר י. תמיר:

ח'כ גיבלבר לדעתי איננו צודק כשהוא
מציע בסעיף 10 שראש הרשות ייבחר ע"י
המועצה. כי אז יהיו לנו במדינה ראשי-עיר משני סטאטוסים: אלה שנבחרו
ע"י הציבור ואלה שנבחרו ע"י המועצה. יחד עם זה, אני מסכים שלא
נצביע בסעיף זה היום אלא לאחר שנחליט בסעיף 9. נמשיך אפוא בחוק
זה ביום ג' בעוד שבועיים. הישיבה הבאה של הוועדה - ביום ו' בשעה
9, במרכז השלטון המקומי בת"א, על נושא פקודת הידיעות הטלגרפיות.